

Justitiedepartementet
Åklagarenheten
10333 Stockholm

Yttrande över betänkandet SOU 2016:52, Färre i häkte och minskad isolering, Ju 2016/05918/Å

Utifrån de konventioner som Sverige åtagit sig att följa är det angeläget att se över aktuellt regelsystem och Brottsoffermyndigheten anser i stort att lämnade förslag är väl motiverade.

Brottsoffermyndigheten har tagit del av betänkandet i första hand utifrån den brottsutsattes perspektiv. Det är viktigt att de åtgärder som vidtas för att förkorta häktetider inte inverkar på kvaliteten i utredningsarbetet hos polis och åklagare, något som även skulle kunna medföra att den brottsutsattes möjligheter till upprättelse och kompensation för det brott som denne utsatts för försämras.

Brottsoffermyndigheten vill lämna några synpunkter på förslagen

Avsnitt 6.3.4 Utformningen av nya regler om alternativa tvångsmedel

De nya alternativen till häktning, hem- och områdesarrest ska kunna aktualiseras såväl vid flykt-, som recidiv- och kollussionsfara. I de fall kollussionsfara, eller i vissa fall recidivfara, är aktuell så är enligt Brottsoffermyndighetens uppfattning det inte tillräckligt med hem- eller områdesarrest för att undanröja denna fara. De möjligheter som idag finns för att kommunicera med andra via internet och sociala medier, sms och annan ny teknik ska inte underskattas när det gäller möjligheten för en person att påverka och skada målsägande, vittnen och andra berörda i en rättsprocess utan att själv lämna det egna hemmet eller ett begränsat område. Endast av kommentaren till 25 kap 1 § anges närmare några ställningstaganden över situationer där de nya alternativen kan komma att användas respektive inte kan vara aktuella att använda. Det är angeläget att dessa avvägningar kommer till tydligare uttryck i förslagen paragraf än vad den i sin nuvarande utformning gör.

Även i de fall där kollussions- eller recidivfaran inte längre är så hög att man gör den bedömningen att häktning kan ersättas med hus- eller områdesarrest så kan det inte uteslutas att ett utnyttjande av de nya alternativen till häktning även kommer att leda till ökad oro och rädsla från målsägandes sida vilket kan leda till fler meddelade kontaktförbud. Det är även viktigt att säkerställa ett regelverk som hanterar den situationen där en person under hem- eller områdesarrest missköter denna eller de villkor som meddelats.

Avsnitt 6.5.3 Vilka tidsfrister ska gälla och hur ska regeln utformas?

Avsnitt 8.4.2 Begränsning av häktningstiderna

Även för den som är målsägande eller vittne i en utredning är det av vikt med en skyndsam handläggning och att åtal kan väckas och rättsprocessen genomföras inom rimlig tid. En begränsning av häktningstiderna kan därför vara av värde för alla parter i en rättsprocess.

En begränsning av häktetiden sätter fokus på vikten av prioritering av resurser och av tillgången på resurser med specialistkompetens. Detta tillsammans med en skyldighet för åklagaren att redovisa en tidsplan för förundersökningen kan få en handlingsdirigerande effekt. Ändå kommer vissa utredningar vara tekniskt och utredningsmässigt tidskrävande för att kunna säkerställa en kvalitativ utredning och lagföring av en person misstänkt för allvarlig brottslighet. Förslaget som innehåller även en möjlighet till förlängning om synnerliga skäl föreligger kan därför tillstyrkas.

Avsnitt 6.7 Interimistiska förordnanden av offentlig försvarare för frihetsberövad person

För att åstadkomma förkortade utredningstider kommer det i ärenden gällande brott mot person inte alltid vara en tillräcklig åtgärd att, som utredningen föreslår, låta åklagaren interimistiskt tillsätta en offentlig försvarare åt en misstänkt person. För att kunna hålla kvalitativa förhör som leder utredningen framåt och som kan minska behovet av frihetsberövanden krävs många gånger underlag för förhöret med den misstänkte, uppgifter som i brott mot person inhämtas från målsäganden. Här menar Brottsoffermyndigheten att det är angeläget att säkerställa att såväl offentlig försvarare som målsägandebiträde kan förordnas utanför domstolens kontors- och beredskapstid om man vill öka förutsättningarna att korta tiden för frihetsberövande.

I behandlingen av denna remiss har deltagit generaldirektör Annika Öster och handläggaren Ann-Louise Grehn.

Annika Öster

Ann-Louise Grehn